

Motion till riksdagen 2009/10:C459

av **Chatrine Pålsson Ahlgren och Andreas Norlén**
(kd, m)

Tillsynsmyndigheten i konkurs

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en översyn av tillsynen över konkursförvaltningen.

Motivering

Tidigare svarade en av rätten utsedd ombudsman för den närmaste tillsynen över konkursförvaltningen. Konkursdomaren ansvarade för den yttersta tillsynen över förvaltningen. Konkurstillsynen reformerades 1979, varvid en ny tillsynsmyndighet (TSM) inrättades och gjordes till en del av Kronofogdemyndigheten (KFM). Rättens ombudsman avskaffades samtidigt som tillsynsorgan.

Idag finns för närvarande cirka 400 konkursförvaltare i Sverige, främst advokater. Deras viktigaste uppgift är att genomföra avvecklingen av konkursbon på ett effektivt och rättssäkert sätt och med bästa möjliga resultat för borgenärerna.

Tillsynsmyndigheten (TSM) ska övervaka att verksamheten bedrivs på ett ändamålsenligt sätt i överensstämmelse med lagar och andra författningar. Den ska särskilt se till att avvecklingen av konkursen inte fördröjs i onödan. Myndigheten får, när den finner det lämpligt, inventera konkursboets kassa och övriga tillgångar samt begära redovisning av förvaltaren. Om särskilda omständigheter motiverar det, får myndigheten utse en eller flera revisorer för granskning av boets räkenskaper och förvaltningen i övrigt.

TSM har till uppgift att utöva kontinuerlig tillsyn i varje enskild konkurs, vilket i praktiken innebär att två olika aktörer är engagerade i förvaltningen av varje konkurs. Denna ordning avviker från det sätt på vilket det allmännas tillsyn är organiserad i flertalet andra sammanhang. Det vanliga är att den myndighet som utövar tillsyn inom ett visst verksamhetsområde har ett ansvar

Fel! Okänt namn på

för att genomföra rådgivning, metodutveckling och inspektioner ("stickprovskontroller") samt för att ta emot och utreda klagomål från berörda personer eller allmänheten.

En kontinuerlig statlig övervakning av förvaltningen i varje enskild konkurs förefaller vara ett ineffektivt och byråkratiskt sätt att organisera konkurstillsynen på. Såväl kostnaderna för statens tillsyn som för konkursförvaltarnas arbete borde kunna reduceras, om konkurstillsynen utformades på ett sätt som ligger mer i linje med den ovan beskrivna, "vanliga" tillsynsmodellen. Det är angeläget att konkurstillsynen fångar upp oegentligheter och ineffektivitet i förvaltningen, men kostnaderna för tillsynen måste stå i rimlig proportion till verksamhetens resultat.

I Finland utövas konkurstillsynen av Konkursombudsmannen, en självständig myndighet med ett förhållandevis litet kansli. Ombudsmannen har flera uppgifter och befogenheter men de viktigaste är följande: Ombudsmannen ska främja och utveckla god konkursförvaltarsed genom att ge råd och anvisningar. Ombudsmannen ska också övervaka att förvaltarna följer lagstiftningen och god konkursförvaltarsed och kan initiera särskild granskning av ett konkursbo, för att utreda om konkursförvaltaren varit försumlig. Ombudsmannen ska vidare, i samråd med andra myndigheter, förebygga konkursrelaterad ekonomisk brottslighet.

Ett ytterligare problem med den svenska tillsynsmyndigheten är att den är organisatoriskt inordnad i KFM. KFM är visserligen inte längre företrädare för staten i statens egenskap av borgenär i konkurser, men KFM har ofta varit inblandad på olika sätt i samband med att företag gått i konkurs. Detta gör att TSM:s opartiskhet kan ifrågasättas.

Den svenska Konkurstillsynsutredningens betänkande, Ny konkurstillsyn (SOU 2000:62), har inte givit upphov till lagstiftning. Mot bakgrund av det ovan sagda och det finländska exemplet anser vi att en ny översyn av konkurstillsynen bör göras. Inriktningen bör vara att skapa en ny tillsynsmyndighet för konkurser, som är fristående från KFM och som har uppgifter som liknar den finländska Konkursombudsmannens uppgifter. Detta bör ges regeringen till känna.

Stockholm den 5 oktober 2009

Chatrine Pålsson Ahlgren (kd)

Andreas Norlén (m)